

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ
ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ
УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ
І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ
ПРО ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ
СТРОКІВ ПОЗОВНОЇ ДАВНОСТІ
ВІД 16 СІЧНЯ 2013 Р. № 10-70/0/4-13**

Головам апеляційних судів областей,
міст Києва та Севастополя,
Апеляційного суду Автономної
Республіки Крим

Розглянувши лист заступника голови Апеляційного суду Сумської області щодо деяких спірних питань судової практики розгляду спорів у кредитних правовідносинах та застосування строку позовної давності, судова палата у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ зазначає таке.

Пунктом 31 постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30 березня 2012 р. № 5 «Про практику застосування судами законодавства при вирішенні спорів, що виникають із кредитних правовідносин» судам роз'яснено, що у спорах щодо споживчого кредитування кредитодавцю забороняється вимагати повернення споживчого кредиту, строк давності якого минув. У зв'язку із цим позовна давність за позовом про повернення споживчого кредиту застосовується незалежно від наявності заяви сторони у спорі.

Оскільки зі впливом строків позовної давності до основної вимоги вважається, що позовна давність впливля і до додаткової вимоги (стягнення неустойки, накладення стягнення на заставлене майно тощо), зазначене вище правило застосовується й до додаткових вимог банку (іншої фінансової установи).

Зазначене роз'яснення стосується і позасудового порядку вирішення спорів, і в разі звернення з відповідним позовом до суду.

Офіційне тлумачення ст. 11 Закону України «Про захист прав споживачів» надано також і в Рішенні Конституційного Суду України від 10 листопада 2011 р. № 15-рп/2011 (справа про захист прав споживачів кредитних послуг).

Стосовно застосування положень ч. 3 ст. 267 ЦК слід зазначити таке.

Відповідно до частин 3 і 4 ст. 267 ЦК позовна давність застосовується лише за заявою сторони у спорі, зробленою до винесення рішення. Сплив позовної давності, про застосування якої заявлено стороною у спорі, є підставою для відмови в позові.

Оскільки рішення по суті спору ухвалюється судом першої інстанції, а на стадії апеляційного провадження здійснюється лише перевірка законності й обґрунтованості рішення суду (ст. 303 ЦПК), то заява про застосування позовної давності може бути розглянута, якщо вона подана під час розгляду справи в суді першої інстанції.

Заява позивача про поновлення строку позовної давності (ч. 5 ст. 267 ЦК) не означає, що подана заява (відповідачем) про застосування позовної давності, тобто про сплив позовної давності, є наслідком відмови в позові, якщо він обґрунтований.

У разі якщо відповідач подав заперечення проти позову, пославшись на сплив позовної давності, то зазначена заява є підтвердженням того, що відповідач зробив заяву про застосування позовної давності.

Цей інформаційний лист погоджено суддями судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ
ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ
УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ
І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ
ПРО ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ
ЗЕМЕЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ
ВІД 16 СІЧНЯ 2013 Р. № 10-71/0/4-13**

Головам апеляційних судів областей,
міст Києва та Севастополя,
Апеляційного суду Автономної
Республіки Крим

Розглянувши лист голови Апеляційного суду Херсонської області щодо деяких спірних питань застосування норм земельного законодавства, судова